

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा ततो भीष्मो विरराम महाबलः । व्याजहारोत्तरं तत्र सहदेवोऽर्थवदचः ।
 केशवं केशिहन्तारमप्रमेयपराक्रमं । पूज्यमानं मया यो वः कृष्ण न सहते नृपः ।
 सर्वेषां बलिनां मूर्ध्नि मयेदं निहितं पदं । एवमुक्ते मया सम्यगुत्तरं प्रव्रीतु सः ।
 मतिमन्तश्च ये केचिदाचार्यं पितरं गुरुं । अर्च्यमर्चितमर्थार्हमनुजानन्तु ते नृपाः ।
 ततो न व्याजहारैषां कश्चिदुद्धिमतां सतां । मानिनां बलिनां राज्ञां मध्ये वै दर्शिते पदे ।
 ततोऽपतत्पुष्पवृष्टिः सहदेवस्य मूर्ध्नि । अदृश्यरूपा वाचस्याथब्रुवन् साधुसाध्विति ।
 सर्वसंशयनिर्भीता नारदः सर्वलोकवित् । उवाचाखिल भूतानां मध्ये स्पष्टतरं वचः ।
 कृष्ण कमलपत्राक्षं नार्चयिष्यन्ति ये नराः । जीवन्मृतास्तु ते ज्ञेया न सम्भाष्याः कदाचन ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ पूजयित्वा च पूजार्हान् ब्रह्मचरविशेषवित् । सहदेवो नृणां देवः समापयत कर्म तत् ।
 तस्मिन्नभ्यार्चते कृष्णे सुनीथः शत्रुकर्षणः । अतितामेवणः कोपादुवाच मनुजाधिपान् ।
 स्थितः सेनापतिर्योऽहं मन्यध्वं किन्तु साम्प्रतं । युधि तिष्ठाम सन्नद्ध समेतान् दृष्टिपाण्डवान् ।
 इति सर्वान् समुत्साह्य राज्ञस्तान् चेदिपुङ्गवः । यज्ञोपघाताय ततः सोऽमन्त्रयत राजभिः ।
 तत्राहतागताः सर्वे सुनीथप्रमुखागणाः । समदृश्यन्त संक्रुद्धा विवर्णवदनास्तथा ।
 युधिष्ठिराभिषेकञ्च वासुदेवस्य चार्हणं । न स्याद्यथा तथाकार्यं एवं सर्वे तदाऽब्रुवन् ।
 निष्कर्षान्निश्चयात्सर्वे राजानः क्रोधमूर्च्छिताः । अत्रुवन्तत्र राजानो निर्व्वेदादात्म निश्चयात् ।
 सुहृद्भिर्वार्यमाणानां तेषां हि वपुराबभौ । आमिषादपकृष्टानां सिंहानामिव गर्जतां ।
 तं बलौघमपर्यन्तं राजसागरमन्त्रयं । कुर्वाणं समथं कृष्णो युद्धाय बुबुधे तदा ।
 इति श्री महाभारते सभापर्वणि अर्धाभिहरणपर्वणि राजमन्त्रेऽष्टत्रिंशोऽध्यायः समाप्तः अर्धाभिहरणपर्व ॥ ३८ ॥

अथ शिशुपालवध पर्व ॥ ३९ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः सागरसङ्काशं दृष्ट्वा नृपतिमण्डलं । रोषात्प्रचलितं सर्वमिदमाह युधिष्ठिरः ।
 भीष्मं मतिमतां मुख्यं दृढं कुरुपितामहं । दृढस्थितिं दृढतेजाः पुरुहूत इवारिहा ।
 अस्मै रोषात्प्रचलितो महानृपतिसागरः । अत्र यत्प्रतिपत्तव्यं तन्मे ब्रूहि पितामह ।
 यज्ञस्य च न विघ्नः स्यात्प्रजानाञ्च हितं भवेत् । यथा सर्वत्र तत्सर्वं ब्रूहि मेऽद्य पितामह ।
 इत्युक्तवति धर्मज्ञे धर्मराजे युधिष्ठिरे । उवाचेदं वचो भीष्मस्ततः कुरुपितामहः ।
 माभैस्त्वं कुरुशार्दूल श्वा सिंहं हन्तुमर्हति । शिवः पन्थाः सुनीतोऽत्र मया पूर्वतरं वृतः ।
 प्रसुप्ते हि यथा सिंहे श्वानस्तस्मिन् समागताः । भवेयुः सहिताः सर्वे तथेमे वसुधाधिपाः ।
 दृष्ट्वासिंहस्य सुप्तस्य तथाऽभो प्रमुखे स्थिताः । भवन्ते तात संक्रुद्धाः श्वानः सिंहस्य सन्निधौ ।
 नहि सम्बुध्यते यावत्सुप्तः सिंह इवाच्युतः । तेन सिंहीकरोत्येतान् नृसिंहश्चेदिपुङ्गवः ।
 पार्थिवान् पार्थिवश्रेष्ठः शिशुपालोऽप्यचेतनः । सर्वान् सर्वात्मना तात नेतुकामो यमचर्यं ।